

Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Mari Jose Olaziregi Alustiza

*Lasarte-Oria,
Gipuzkoa
(1963)*

Aurkibidea

Biografia

Donostian jaioa, Lasarte-Orian bizi izan zen 21 urte ingururarte. Aita errementaria zuen, eta ama bordatzen lan ugari egindako ergobiarra. Landaberri ikastolan ibili zen Marijo, eta bertan izan zituen irakasleek eta giroak literaturzaletu egin zuten. Euskal Filologia ikasi zuen Donostian (EUTG) eta Gasteizen (EHU), eta ondoren ikasten eta ikertzen jarraitu zuen, besteak beste Nevadan eta Alemanian. Literatur kritikaria da eta hainbat ikerketa-lan plazaratu ditu (informazio [gehiago](#)). Euskaltzain urgazlea da 2003tik, Center for Basque Studies-eko Basque Literature Series-eko zuzendari, eta MHLI (Memoria Historikoa Literatura Iberiarretan) ikerketa taldeko zuzendari. Etxepare Euskal Institutuko Euskara Zuzendaria ere izan zen. Euskal literaturako irakaslea da EHUn. Literaturari buruz egin diogu elkarrikketa.

Zintak

LAS-030

- **Proiektua:** Euskal Herriko Ahotsak
- **Elkarrikketatzaillea(k):** Etxeberria, Idoia
- **Data:** 2020-07-06
- **Iraupena:** 150 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Unamuno, Arianne

Pasarteak

1. Landaberri ikastolan, literaturarekin lehen lotura

- **Erref:** LAS-030/002
- **Iraupena:** 0:01:53. **Hasi:** 00:01:27. **Bukatu:** 00:03:20
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Maisu-maistrak
- Aisia » Kultura » Irakurtzea

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Ikastolak

Laburpena:

Landaberri ikastolan ikasitakoa da. Literaturarekin lehenengo lotura hantxe izan zuen eta irakasle oso onak izan zituela dio. Hainbat aipatzen ditu.

2. Liburuak etxean

- **Erref:** LAS-030/003
- **Iraupena:** 0:01:38. **Hasi:** 00:03:20. **Bukatu:** 00:04:58
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Irakurtzea
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Goi mailako ikasketak

Laburpena:

Batxilergoa euskaraz egin nahi zuenez, Donostiako Santo Tomas lizeora joan zen. Andres Otermin aipatzen du. Etxean liburuak asko baloratzen zituzten. Azkueren hiztegi hirukoitza erosi zion aitak.

3. Filologiako irakasleak

- **Erref:** LAS-030/004
- **Iraupena:** 0:01:59. **Hasi:** 00:04:58. **Bukatu:** 00:06:57
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Irakurtzea
- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Goi mailako ikasketak

Laburpena:

Nerabezaroan asko irakurtzen zuen. Amak bonbilla kentzen zion. Orduan irakurri zituenak aipatzen ditu. Euskal filologia ikasten hasi zen Donostian. Juan Mari Lekuonaren oroitzapen atsegina dauka. Txuma Lasagabaster bere mentore izan da.

4. Filologiako azken bi urteak, Gasteizen

- **Erref:** LAS-030/005
- **Iraupena:** 0:02:26. **Hasi:** 00:06:57. **Bukatu:** 00:09:23
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Goi mailako ikasketak
- Aisia » Kultura » Idaztea

Laburpena:

Nerabezaroan hainbat literatur sari irabazi zituen. Literatura aztertzen plazera sentitzen zuen. Gasteizen egin zituen beste bi urte euskal filologia egiten. Irakasleak aipatzen ditu. Klaseetara kale egiten zuten irakurtzeko. Gaur egun irakasle da EHUn.

5. Gerra aurreko literaturaren egoera

- **Erref:** LAS-030/007
- **Iraupena:** 0:02:39. **Hasi:** 00:10:57. **Bukatu:** 00:13:36
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra aurrea » 1931-1936: II. Errepublika
- Aisia » Kultura » Idaztea

Laburpena:

Gerra aurreko euskal literaturaren egoera azaltzen du. Alfabetatu gutxi, babesik ez liburuak argitaratzeko, isilkako irakurketa gutxi, idazle profesionalik ez... Helburuei erantzuten zien literatura zen ordukoa.

6. Antzerkiaren eta poesiaren indarra XX. mende hasieran

- **Erref:** LAS-030/008
- **Iraupena:** 0:02:04. **Hasi:** 00:13:36. **Bukatu:** 00:15:40
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Antzerkia
- Aisia » Kultura » Idaztea

Laburpena:

70. hamarkada arte, euskal antzerkia zen zaletasun handiena zeukana; euskaldun onaren irudia emateko edo mezu abertzaleak zabaltzeko erabiltzen zen. Poesiak bertsolaritzatik edaten zuen XX.mende hasieran; Lizardik, Orixek, Lauaxetak... modernotasuna plasmatu zuten haien lanetan.

7. Poesia modernoa irakurleei nola helarazi

- **Erref:** LAS-030/010
- **Iraupena:** 0:02:27. **Hasi:** 00:17:49. **Bukatu:** 00:20:16
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen historia
- Aisia » Kultura » Idaztea

Laburpena:

XX.mende hasierako euskal poetek poesia modernoa irakurtzen zuten, gazteleraz zein frantsesez, eta hori euskarara ekartzen saiatu ziren. Loraldia gertatu zen euskal literaturan, baina nola iritsi irakurleengana? Hautatutako euskara arazoa izan zen, euskara trinkoa eta Aranari jarraitzen ziona zelako.

8. Ohiturazko prosa nagusi

- **Erref:** LAS-030/011
- **Iraupena:** 0:01:24. **Hasi:** 00:20:16. **Bukatu:** 00:21:40
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Idaztea

Laburpena:

XX.mendearen erdialdera arte, ohiturazko prosarekin jarraitzen zuten, gehien bat. Hainbat salbuespen azaltzen ditu.

9. Kultura zentsuratuta

- **Erref:** LAS-030/012
- **Iraupena:** 0:01:41. **Hasi:** 00:21:40. **Bukatu:** 00:23:21
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Euskara eta politika
- Aisia » Kultura » Idaztea

Laburpena:

Sistema literarioa oso prekariora zen. Hegoaldean, euskal kulturak jazarpen izugarria jasan zuen. Zentsura malgutu zenean, euskara landuan zegoenak erabat zentsuratuta jarraitu zuen.

10. Azkueren "Ardi galdua" lana

- **Erref:** LAS-030/013
- **Iraupena:** 0:01:37. **Hasi:** 00:23:21. **Bukatu:** 00:24:58
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskalkia, herri hizkerak, euskara batua
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerraren eragina
- Aisia » Kultura » Idaztea

Laburpena:

Euskara estandarraren falta zegoen. Azkueren 1918ko "Ardi galdua" aipatzen du; ingelesaren alde kokatzen da, euskaldunek haien artean euskaraz egin behar dutela dio. Kolpe militarrek dena lehertzen du.

11. Irakurzaletasuna zabaltzea, egunkarien helburu

- **Erref:** LAS-030/015
- **Iraupena:** 0:03:38. **Hasi:** 00:25:07. **Bukatu:** 00:28:45
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Irakurtzea

Laburpena:

Egunkarien eta aldizkarien sorrera, eleberriarekin oso lotuta dago; irakurzaletasunaren ohitura garatzen dutelako. Irakurtzea elitearena izan da. Frantziar iraultzak frantses hizkuntza goratu, inposatu eta zabaltu zuen.

12. Gerra ostean, kultura erbestean propaganda politiko moduan

- **Erref:** LAS-030/016
- **Iraupena:** 0:02:35. **Hasi:** 00:28:45. **Bukatu:** 00:31:20
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Euskara eta politika
- Aisia » Kultura » Irakurtzea
- Aisia » Kultura

Laburpena:

Iparraldean, euskarazko aldizkariak eskuinarekin eta apaizekin lotzen ziren. Hegoaldean, euskal idazleak jazarri egiten zituzten. Torrealdairen lana aipatzen du; gerra osteko lehenengo urteetako egoera azaltzen du. Orduko Jaurilaritzak kultura baliatzen du propaganda politikorako.

13. 50.hamarkadatik aurrera, Jakin eta Anaitasuna, eta lehen autore modernoak

- **Erref:** LAS-030/017
- **Iraupena:** 0:01:02. **Hasi:** 00:31:20. **Bukatu:** 00:32:22
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Irakurtzea
- Aisia » Kultura » Idaztea

Laburpena:

50.hamarkadatik aurrera, Jakin eta Anaitasuna aldizkariak sortzen dira, eta modernizatzen hasten da euskal literatura. Txillardegiren "Leturiaren egunkari ezkutua" lana aipatzen du. Mirande eta Gabriel Aresti, Oteiza, Koldo Mitxelena...

14. Literatura modernoaren ezaugarriak

- **Erref:** LAS-030/018
- **Iraupena:** 0:03:27. **Hasi:** 00:32:22. **Bukatu:** 00:35:49
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Idaztea

Laburpena:

Literaturaren modernotasunaz eztabaida handiak egon dira. Modernitatearen ezaugarriak: urbanotasuna, hiriak, ni-aren adierazpidea, idazkera forma berriak...

15. Lehen euskal nobela modernoa

- **Erref:** LAS-030/019
- **Iraupena:** 0:03:38. **Hasi:** 00:35:49. **Bukatu:** 00:39:27
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Idaztea

Laburpena:

Txillardegirena da lehenengo euskal nobela modernoa. Haren ezaugarriak azaltzen ditu. Saizarbitoriaren "Egunero hasten delako" ere modernoa dela azaltzen du.

16. Jon Miranderen "Haur Besoetakoa" lanaz

- **Erref:** LAS-030/020
- **Iraupena:** 0:03:51. **Hasi:** 00:39:27. **Bukatu:** 00:43:18
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Idaztea

Laburpena:

Jon Miranderen "Haur besoetakoa" elizak zentsuratu zuen. Edukiz modernoa da. Nobelaren ezaugarriak aipatzen ditu.

17. Txillardegiren hasierako nobelak

- **Erref:** LAS-030/022
- **Iraupena:** 0:03:07. **Hasi:** 00:43:37. **Bukatu:** 00:46:44
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Idaztea

Laburpena:

Txillardegiren "Peru Leartzako" eta "Elsa Scheelen", "Leturiaren egunkari ezkutua" lanaren itzalpean geratu dira. Txillardegi irakasle izan zuen; oso irakurle ona eta apasionatua zela dio.

18. 60ko hamarkada, konpromiso garaia

- **Erref:** LAS-030/023
- **Iraupena:** 0:02:28. **Hasi:** 00:46:44. **Bukatu:** 00:49:12
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Herrigintza eta elkarteak
- Aisia » Kultura » Idaztea
- Politika » 60ko hamarkada eta trantsizioa (1970-1980)

Laburpena:

<p>60ko hamarkada konpromisoaren garaia izan zen, gauzak astindu zituztenen garaia; kantagintza, herrigintza, kulturgintza... nazio eraikuntza berria sortu zen. Txikitatik ezagutu zituen frontoietako kontzertuak. Oso garai gatazkatsua zen. Literaturak konektatu zuen garaiko irakurleekin.</p>

19. Lur argitaletxea mugarri

- **Erref:** LAS-030/024
- **Iraupena:** 0:02:57. **Hasi:** 00:49:12. **Bukatu:** 00:52:09
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Idaztea

Laburpena:

Lur argialetxearen hasiera azaltzen du; itzulpenak, zuzenketak, promozioa, datu-basea harpidedunekin... Garaiko Europako literaturarekin bat egin zuten. Argialetxeko kideek prentsari idazten zuten. Talde dinamika sortu zuten.

20. Arantxa Urretabizkaia "Zergatik Panpox?" lanaz

- **Erref:** LAS-030/025
- **Iraupena:** 0:04:11. **Hasi:** 00:52:09. **Bukatu:** 00:56:20
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Idaztea

Laburpena:

Arantxa Urretabizkaia eta Amaia Lasak poesia egin zuten lehenbizi. "Zergatik Panpox?" nobela perfektua dela dio. Haren ezaugarriak azaltzen ditu.

21. 70. hamarkada bueltako eleberri soziala eta Hego Amerikako joerak

- **Erref:** LAS-030/026
- **Iraupena:** 0:01:31. **Hasi:** 00:56:20. **Bukatu:** 00:57:51
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Idaztea

Laburpena:

Gereño, Amuriza, Andu Lertxundi, Irigoien, Mikel Zarate... Eleberri soziala batetik; Hego Amerikako joera zuena bestetik. 70. hamarkadaren bueltakoak izan ziren.

22. Ramon Saizarbitoriaren "Ehun metro" eta "Ene Jesus" lanez

- **Erref:** LAS-030/027
- **Iraupena:** 0:00:36. **Hasi:** 00:57:51. **Bukatu:** 00:58:27
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Idaztea

Laburpena:

Saizarbitoriaren "Ehun metro" eta "Ene Jesus"; adierazkortasunaren ezinaren krisia irudikatzen du.

23. Literatura esperimentalak

- **Erref:** LAS-030/028
- **Iraupena:** 0:02:11. **Hasi:** 00:58:27. **Bukatu:** 01:00:38
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Idaztea

Laburpena:

Koldo Izagirreraren "Zergatik bai" lana, literatura esperimentala da. Ezaugarriak aipatzen ditu. Atxagaren "Ziutateaz" nobelak oso giro beltza erakusten du. Patri Urkizuren "Sekulorun sekulotan" lana, punturik gabe idatzitako nobela da. Atxagaren "Etiopia" lana poesia liburu bikaina izan zela dio.

24. Literatur aldizkariak plataforma gisa

- **Erref:** LAS-030/029
- **Iraupena:** 0:01:17. **Hasi:** 01:00:38. **Bukatu:** 01:01:55
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Irakurtzea
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Goi mailako ikasketak
- Aisia » Kultura » Idaztea

Laburpena:

Aldizkariak sozializazio plataforma moduan funtzionatu zuten: Susa, Maiatz, Oh Euzkadi, Pott... Idazle gazteak trebatzen dira eta kritika egiteko modu bat daukate dagoeneko. Unibertsitatean trebatutakoak agertzen dira garai hartan.

25. Euskal literatur kritika

- **Erref:** LAS-030/030
- **Iraupena:** 0:02:46. **Hasi:** 01:01:55. **Bukatu:** 01:04:41
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Idaztea

Laburpena:

Euskal literatur kritikak 70.hamarkadan iraultza bizitzen du, Txuma Lasagabasterrek eta Jean Haritxelharrek. Euskal literaturaren harreran eragina izan zuen horrek.

26. Aresti, Mitxelena eta Oteiza gako

- **Erref:** LAS-030/032
- **Iraupena:** 0:01:41. **Hasi:** 01:05:03. **Bukatu:** 01:06:44
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura
- Aisia » Kultura » Idaztea

Laburpena:

Gabriel Aresti, Koldo Mitxelena eta Oteiza 60. hamarkadan gako izan zirela azaltzen du.

27. Gabriel Arestiri buruz eta "Harri eta herri" lanaz

- **Erref:** LAS-030/033
- **Iraupena:** 0:02:12. **Hasi:** 01:06:44. **Bukatu:** 01:08:56
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Idaztea

Laburpena:

Gabriel Aresti ez zuen ezagutzerik izan. Bere karismaz, eskuzabaltasunaz, aktibismoaz, bere ideologiagatik ordaindu beharreko bakardadeaz eta modernitateaz hitz egiten dute idazleek. "Harri eta herri" lanarekin poesia sozialaren inpaktua, mezua... "best seller" bat izan zela dio.

28. Euskal idazleak eta elebitasuna

- **Erref:** LAS-030/034
- **Iraupena:** 0:02:54. **Hasi:** 01:08:56. **Bukatu:** 01:11:50
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen egoera
- Aisia » Kultura » Idaztea

Laburpena:

Euskal literaturako hainbat kanonetan, idazleek eurek egin zituzten lan beraren euskarazko eta erdarazko edizioak. Ahalegina dago irakurle gehiagorengana iristeko. Deigarria egiten zaio euskal idazleek elebitasuna nola bizi izan duten. "Harri eta herri" elebitan argitaratu zen.

29. Joxean Artzeren "Isturitzetik Tolosan barru" lanaz

- **Erref:** LAS-030/036
- **Iraupena:** 0:02:42. **Hasi:** 01:12:12. **Bukatu:** 01:14:54
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Ikastolak
- Aisia » Kultura » Idaztea

Laburpena:

Artzeren bilakaera ezagutu zuten. "Isturitzetik Tolosan barru" lanaren ezaugarriak azaltzen ditu. Txalapartarekin joaten zen beraien ikastolara. Ikastolan horiek denak irakurri zituzten. Zumeta joaten zitzairen ikastolara.

30. Poesia sozializatzeko kanta eta ikuskizunak

- **Erref:** LAS-030/038
- **Iraupena:** 0:04:23. **Hasi:** 01:15:29. **Bukatu:** 01:19:52
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Idaztea

Laburpena:

Diziplinartekotasuna puri-purian zegoen 60.hamarkadan. Poesia sozializatzea, irakurlearengana iristeko modua topatu zuten kantagintzarekin. "Henry Bengoa Inventarium" lanarekin ere poesia espektakulura eraman zuten. Artzeren ikuskizunek eragiten zioten inpaktua azaltzen du. Mugekin jolasten zuten garai hartan.

31. Poesiak eta musikak elkar elikatzen dutenean

- **Erref:** LAS-030/040
- **Iraupena:** 0:02:26. **Hasi:** 01:20:10. **Bukatu:** 01:22:36
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Idaztea
- Lanbideak » Artistak

Laburpena:

Poemak bertsionatuta daude kantuetan. Abeslarien begiradatik jasotzen ditugu poemak. Poesiak eta musikak, batak bestea elikatu izan dute. "Nueva Etiopia" jartzen du adibidetzat.

32. Sortzaileak elkarriketa etengabea

- **Erref:** LAS-030/041
- **Iraupena:** 0:02:53. **Hasi:** 01:22:36. **Bukatu:** 01:25:29
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Idaztea
- Lanbideak » Artistak

Laburpena:

Laboaren "Lekeitioak", horrorea ezin esan ahal izatea da; Harkaitz Canoren "Twist" aipatzen du modu berean. Literatur lanak irakurketarekin egindako elkarriketak direla azaltzen du. Sortzaile orok elkar elikatzen dute.

33. Literaturaren autonomiaren garaia

- **Erref:** LAS-030/043
- **Iraupena:** 0:03:54. **Hasi:** 01:26:35. **Bukatu:** 01:30:29
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Irakurtzea
- Aisia » Kultura » Idaztea

Laburpena:

Literatur aldizkariak taldeak dira. "Panpina ustela" garaiko ortodoxia kulturalaren kontra eta modu berriak planteatuz egin zuten. Literaturaren autonomiaren garaia izan zen. "Pott" aldizkaria eta "Oh! Euzkadi" aztertzen ditu.

34. Pott banda eta literaturara ekarritako iraultza

- **Erref:** LAS-030/045
- **Iraupena:** 0:02:33. **Hasi:** 01:30:42. **Bukatu:** 01:33:15
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Idaztea

Laburpena:

"Pott banda"ko kideak aipatzen ditu. Errotik irauli zuen ipuingintzaren orduko panorama; literatura egiteko beste modu bat ekarri zuen. "Narrazioak" eta "Obabakoak" lanek markatu egin zuten. 80. hamarkada ipuingintzarena eta 90. hamarkada nobelarena izan zirela esan ohi da.

35. 80. hamarkadako ipuin-bilduma bikainak

- **Erref:** LAS-030/046
- **Iraupena:** 0:00:33. **Hasi:** 01:33:15. **Bukatu:** 01:33:48
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Idaztea

Laburpena:

80. hamarkadan, ipuin liburu bikainak kaleratu zirela dio. Mujika Iraolaren "Azukrea belazeetan", Andu Lertxundiren "Goiko kale"eta ipuingintza...

36. Atxagaren eta Sarrionandiaren bilakaera

- **Erref:** LAS-030/047
- **Iraupena:** 0:01:12. **Hasi:** 01:33:48. **Bukatu:** 01:35:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Idaztea

Laburpena:

"Pott"ek erreferentzia berriak ekarri zituen. Kideek urte gutxian bilakaera izugarria izan zutela azaltzen du. Atxagaren eta Sarrionandiaren bilakaerak kontatzen ditu.

37. Idazleak talde dinamiketan

- **Erref:** LAS-030/048
- **Iraupena:** 0:02:37. **Hasi:** 01:35:00. **Bukatu:** 01:37:37
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Irakurtzea
- Aisia » Kultura » Idaztea

Laburpena:

Taldea oso garrantzitsua zen. Maiatz aldizkaria eta Susa aipatzen ditu. Literatur aldizkariaren funtzioaz hitz egiten du, taldearen dinamika bultzatzen zutelako. Aldizkariak literatur kritikari leku egin zioten.

38. Andu Lertxundiren hasierako lanak

- **Erref:** LAS-030/050
- **Iraupena:** 0:03:10. **Hasi:** 01:38:04. **Bukatu:** 01:41:14
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Zinema
- Aisia » Kultura » Idaztea

Laburpena:

Andu Lertxundiren lanak aipatzen ditu. "Aise eman zenidan eskua" eta "Goiko kale". "Hamaseigarrenean, aidanez" lanaren ezaugarriak azaltzen ditu. Zinemara oso ondo eraman zutela uste du.

39. Andu Lertxundiren "Aise eman zenidan eskua" eta "Goiko kale"

- **Erref:** LAS-030/051
- **Iraupena:** 0:00:39. **Hasi:** 01:41:14. **Bukatu:** 01:41:53
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Idaztea

Laburpena:

Andu Lertxundiren "Aise eman zenidan eskua" eta "Goiko kale" azaltzen ditu. "Ajea du Urturik" aztertu izan du.

40. Inazio Mujika Iraolaren "Azukrea belazeetan" nobelaz

- **Erref:** LAS-030/052
- **Iraupena:** 0:01:00. **Hasi:** 01:41:53. **Bukatu:** 01:42:53
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Idaztea

Laburpena:

Inazio Mujika Iraolaren "Azukrea belazeetan" lanari buruzko azalpena ematen du.

41. Joan Mari Irigoienaren lanez

- **Erref:** LAS-030/055
- **Iraupena:** 0:01:07. **Hasi:** 01:44:09. **Bukatu:** 01:45:16
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Idaztea

Laburpena:

Joan Mari Irigoienek "Oilarraren promesa" taldean aztertu zuten. "Poliedroaren hostoak" biziki maite zuten, bere esperimentazio formalarengatik. "Babilonia" serie horretatik lortuena iruditu izan zaio. "Udazkenaren balkoitik", benetan txukuna iruditu zitzaion.

42. Joxe Austin Arrietaren "Abuztuaren 15eko bazkalondoa" lanaz

- **Erref:** LAS-030/057
- **Iraupena:** 0:01:41. **Hasi:** 01:45:37. **Bukatu:** 01:47:18
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Idaztea

Laburpena:

Joxe Austin Arrietaren "Abuztuaren 15eko bazkalondoa" nobelaren ezaugarriak aipatzen ditu.

43. Hasier Etxeberriaren "Mugetan" nobelaz

- **Erref:** LAS-030/059
- **Iraupena:** 0:01:01. **Hasi:** 01:47:35. **Bukatu:** 01:48:36
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Idaztea

Laburpena:

Hasier Etxeberriaren "Mugetan" nobelaren ezaugarriak aipatzen ditu.

44. Joxe Mari Iturraltzeren "Dudular" lanaz

- **Erref:** LAS-030/060
- **Iraupena:** 0:00:39. **Hasi:** 01:48:36. **Bukatu:** 01:49:15
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Idaztea

Laburpena:

Joxe Mari Iturraltzeren "Dudular" ipuin bilduma aipatzen du.

45. Mariasun Landaren "Txan fantasma" eta beste

- **Erref:** LAS-030/061
- **Iraupena:** 0:01:21. **Hasi:** 01:49:15. **Bukatu:** 01:50:36
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Idaztea

Laburpena:

Mariasun Landaren literatura azaltzen du. "Txan fantasma" iraultza izan zen.

46. Haur literatura katalanera eta galegora itzulita

- **Erref:** LAS-030/062
- **Iraupena:** 0:00:29. **Hasi:** 01:50:36. **Bukatu:** 01:51:05
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Idaztea

Laburpena:

Haur literatura hasten da euskal esparrutik ateratzen; itzultzen dute katalanera eta galegora. Irigoien, Urretabizkaia eta Lertxundiren lanak itzuli zituzten.

47. "Obabakoak" lanaren eztanda; itzulpenaren garrantzia

- **Erref:** LAS-030/064
- **Iraupena:** 0:02:12. **Hasi:** 01:51:29. **Bukatu:** 01:53:41
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Idaztea

Laburpena:

"Obabakoak" eztanda izan zen; sariaren ostean argitaratutako Espainiako kritikek erakutsi zuten euskal literatura ez zutela ezagutzen. Euskal sistema literarioa oso ahula zen; 80etan merkatua sendotu egin zen. Itzulpenak ematen du idaztetik bizitzeko bidea.

48. Itzulpenaren abantailak eta ajeak eztabaidagai

- **Erref:** LAS-030/065
- **Iraupena:** 0:02:15. **Hasi:** 01:53:41. **Bukatu:** 01:55:56
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Idaztea

Laburpena:

Itzulpenari lotutako elkarrizketa eta eztabaida interesgarriak sortu ziren. Saizarbitoriaren "Aberriaren alde eta kontra" aipatzen du eztabaida horien artean. Autoitzulpena aipatzen du.

49. Mintegi, Arkotxa eta Irastorza

- **Erref:** LAS-030/067
- **Iraupena:** 0:00:47. **Hasi:** 01:56:26. **Bukatu:** 01:57:13
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Idaztea

Laburpena:

Laura Mintegiren "Bai... baina ez" nobela aipatzen du. Poesian Arkotxa, Tere Irastorza... aipatzen ditu.

50. Emakume idazleak ikusezin

- **Erref:** LAS-030/069
- **Iraupena:** 0:00:58. **Hasi:** 01:57:38. **Bukatu:** 01:58:36
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna
- Aisia » Kultura » Idaztea

Laburpena:

Linda White-k tesia egin zuen 1996an; euskal literaturako obra pila bat aztertu ondoren, harrigarria iruditu zitzaion euskal idazleen artean emakumeak apenas egotea. Ikertu ondoren, konturatu zen askoz gehiago zeudela.

51. Bizenta Mogel, lehenengo emakume idazlea

- **Erref:** LAS-030/070
- **Iraupena:** 0:01:21. **Hasi:** 01:58:36. **Bukatu:** 01:59:57
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Idaztea

Laburpena:

Bizenta Mogel lehenengo emakume idazlea izan zen. Osabaren itzalagatik ez da ezaguna izan. Bizentarengan hainbat faktorek ahalbide zuten idaztea.

52. Emakume idazle eta abertzaleak

- **Erref:** LAS-030/071
- **Iraupena:** 0:02:18. **Hasi:** 01:59:57. **Bukatu:** 02:02:15
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Jarrera politikoak » Abertzaleak
- Aisia » Kultura » Idaztea

Laburpena:

XX.hamarkadaren hasieran eta erbestean, badaude idazten duten emakumeak. Aldizkarietan inizialekin sinatzen zutenen artean, emakumeak egon daitezke; ikertu gabe daude asko. Abertzaletasunaren inguruan hainbat idazle egon ziren: Julene Azpeitia, Tene Mujika, Utarsus, Mayi Ariztia... Lurdes Iriondo ere aipatzen du, geroagokoa.

53. Emakume abertzale idazleak; Katarina Eleizegi

- **Erref:** LAS-030/073
- **Iraupena:** 0:02:04. **Hasi:** 02:02:42. **Bukatu:** 02:04:46
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Antzerkia
- Aisia » Kultura » Idaztea

Laburpena:

Pello Esnalek 30. hamarkadako emakume idazleei buruzko lana egin zuen Bidegileak bildumarako. Harkaitz Canok Katarina Eleizegik antzerkiari egindako ekarpenaz idatzi du. Hainbat izendatzen ditu berriz.

54. Emakume idazleen lana, ezarritako rolek baldintzatuta

- **Erref:** LAS-030/074
- **Iraupena:** 0:01:32. **Hasi:** 02:04:46. **Bukatu:** 02:06:18
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna
- Politika » Jarrera politikoak » Abertzaleak
- Aisia » Kultura » Idaztea

Laburpena:

Emakume Abertzale Batzakoek aukera izan zuten elkartzeko, baina rol jakin batzuen gainean. Nerea Arestik aztertu du gaia. Haur literatura kontsideratu izan da hezkuntzarekin lotuago, eta horregatik onartu izan dira emakumeen lanak gehiago.

55. Emakume idazleen ekarpena

- **Erref:** LAS-030/075
- **Iraupena:** 0:01:32. **Hasi:** 02:06:18. **Bukatu:** 02:07:50
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna
- Aisia » Kultura » Idaztea

Laburpena:

Lurdes Iriondoren antzezlanak, Mayi Ariztiaren ipuinak, Amaia Lasaren poemak... 70. hamarkadan kokatzen dira. Genero ikuspuntutik gehiago ikertu beharra dago. Ikertu diren hainbat gai aipatzen ditu. Miner, Meabe, Mintegi... aipatzen ditu.

56. Emakume idazleak ikusarazteko moduak

- **Erref:** LAS-030/076
- **Iraupena:** 0:00:55. **Hasi:** 02:07:50. **Bukatu:** 02:08:45
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna
- Aisia » Kultura » Idaztea

Laburpena:

80. hamarkadaren inguruan idazten zuten emakumeak aipatzen ditu. Kolektibitatearen garrantzia azpimarratzen du, baita monografikoa eta antologiarena ere.

57. Arantxa Urretabizkaiaren lanetan, irakurgaien eragina

- **Erref:** LAS-030/078
- **Iraupena:** 0:02:01. **Hasi:** 02:09:22. **Bukatu:** 02:11:23
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Idaztea

Laburpena:

Emakume idazleen identitateaz hitz egiten du. Arantxa Urretabizkaiak bere irakurgaien eragina izan zuela azaltzen du.

58. Euskal literatur kritika misoginoa

- **Erref:** LAS-030/079
- **Iraupena:** 0:03:13. **Hasi:** 02:11:23. **Bukatu:** 02:14:36
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Idaztea

Laburpena:

Euskal literatur kritikan emakumezkoen testu batzuek izandako harrera pixka bat basatia izan zela dio, misoginoa; Arantxa Urretabizkaiaren "Saturno" lanari egindakoa, 1987koa, esaterako.

59. Emakume idazleen lana agerikoago, azken mendean

- **Erref:** LAS-030/080
- **Iraupena:** 0:00:45. **Hasi:** 02:14:36. **Bukatu:** 02:15:21
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Idaztea

Laburpena:

Emakume idazleen lana ez zen bereziki hazi 2000. urtean, baina lotura dauka haien lanak saritu eta errekonozitzearekin.

60. Emakume idazleen hainbat lan funtsezko

- **Erref:** LAS-030/081
- **Iraupena:** 0:01:04. **Hasi:** 02:15:21. **Bukatu:** 02:16:25
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Idaztea

Laburpena:

Miren Agur Meaberen "azalaren kodea" liburu funtsezkoa dela dio, Landaren "kokodriloa ohe azpian", Arantxa Iturberen ipuingintza, Karmele Jaio, Oñederra, Eider Rodriguez...

61. Errekonozimendua kanpotik datorrenean; "Koaderno gorria" eta "Bihotz handiegia"

- **Erref:** LAS-030/082
- **Iraupena:** 0:00:45. **Hasi:** 02:16:25. **Bukatu:** 02:17:10
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Idaztea

Laburpena:

Arantxa Urretabizkaiaren "Koaderno gorria" lanak 1998an jasotako kritikak ez dira beste munduko kritika onak, baina hizkuntza askotara itzuli da. Batzuetan errekonozimendua kanpotik lortzen da. Eider Rodriguezen "Bihotz handiegia" lanak ere oihartzuna izan du.

62. Uxue Alberdiren eta Gabiñe Ubedaren hainbat lanez

- **Erref:** LAS-030/083
- **Iraupena:** 0:00:55. **Hasi:** 02:17:10. **Bukatu:** 02:18:05
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Idaztea

Laburpena:

Uxue Alberdiren "Aulki jokoa" oso ondo idatzita dagoela dio; Garbiñe Ubedaren "Hobe ixilik" aipatzen du. Uxue Alberdiren "Jenisjoplin" oso gauza berria dela dio.

63. Emakume idazleen belaunaldi berria

- **Erref:** LAS-030/084
- **Iraupena:** 0:00:49. **Hasi:** 02:18:05. **Bukatu:** 02:18:54
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Idaztea

Laburpena:

Garazi Goiaren "Txartel bat deserrira" asko gustatu zitzaion. Gazteen artean oso belaunaldi sendoa dagoela dio.

64. Etzabaida sexistak emakumeen lanen inguruan

- **Erref:** LAS-030/086

- **Iraupena:** 0:02:09. **Hasi:** 02:19:21. **Bukatu:** 02:21:30
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna
- Aisia » Kultura » Idaztea

Laburpena:

Sarriugarteren lanari buruz sortutako eztabaida, autobiografikoa den ala ez, morbosoa izan dela dio. Oñederraren eleberriarekin gauza bera gertatu zen. Mintegiren "Sisifo maiteminez" aipatzen du. Eztabaida hori gaitzesgarria eta sexista dela dio.

65. Emakumeen literatura eta intimitatea eztabaidagai

- **Erref:** LAS-030/089
- **Iraupena:** 0:02:07. **Hasi:** 02:22:34. **Bukatu:** 02:24:41
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Idaztea

Laburpena:

Miren Agurren "Kristalezko begia" lanean kritikatu zen gehiegizko esposizioa. Derrigorrez emakumeen literatura intimitatetik elikatu behar delako usteaz hitz egiten du.

66. Irati Elorrietaren "Neguko argiak" lanaz

- **Erref:** LAS-030/091
- **Iraupena:** 0:00:42. **Hasi:** 02:25:09. **Bukatu:** 02:25:51
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Idaztea

Laburpena:

Irati Elorrietaren "Neguko argiak" lanari buruz hitz egiten du.

67. Karmele Jaioaren lanaz

- **Erref:** LAS-030/093
- **Iraupena:** 0:01:07. **Hasi:** 02:26:37. **Bukatu:** 02:27:44
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Idaztea

Laburpena:

Karmele Jaio ipuingile moduan asko gustatzen zaio, eta nobelagintzan ere sendoa dela uste du.

68. Ipuin antologiak

- **Erref:** LAS-030/094

- **Iraupena:** 0:01:48. **Hasi:** 02:27:44. **Bukatu:** 02:29:32
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Idaztea

Laburpena:

60. hamarkadatik gaur arteko ipuingintzaren antologia batean, Eider Rodriguezen "Bihotz handiegia" sartu egin beharko litzateke. Emakumezkoek idatzitako ipuinen antologiak argitaratu izan dira; Gemma Lasartek apailatutakoa, esaterako.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2026-03-02

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkartea

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com